

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr. egy hóra 1 frt.
Megjelenik mindennap,
vasárnap kivétellel.

Felölös szerkesztő:
Ifj. Gily Ede.
Kiadó s laptulajdonos.
Kutasi Imre

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
Hirdetések a legmunkésebb árszámítás mellett vétetek fel.
Helyes szám 4 kr.

Elhibázott álláspont.

Debreczen, február 28.

A kormány második indemnitási javaslata tárgyában a pénzügyi bizottság jelentését terjesztették a képviselőház elé s a javaslatot a budgetvita újabb megszakitásával legközelebb napirendre tűzik. Van okunk a feltevésre, hogy e második indemnitinek a tárgyalása nem fog sokáig tartani, mivel ez irányban alkalmasint az ellenzéki pártok is készek konziliáns eljárást követni. Hisz nem bizalomnyilvánításról van szó, hanem ideiglenes engedélyezésről azoknak az eszközöknek, amelyek a tavalyi költségvetés alapján okvetlen szükségesek az ügyek továbbviteléhez.

De hogy ez a második indemnitási javaslat szükségessé lett, hogy ennek folytán a magyar állam háztartásában bizonyos stagnáció állt be, hogy intézményeink fejlesztése késleltetve, az állami hivatalnokok fizetésének felemelése lehetetlen lett: ezek igen elszomorító következményei az ügyesen leplezett ellenzéki obstrukciónak, amely a költségvetési vitát oly végtelenül elnyújtani törekszik, hogy mindenfelől követelik legalább a budgettárgyalásnál bizonyos klotür életbeléptetését. Ez a klotür némi tekintetben egyenlő a szólásszabadság megszorításával és ez az egyetlen ok, amiért Bánffy miniszterelnök ezt a gondolatot határozottan visszautasítja. Még a látszatát sem akarja magára venni an-

nak, mintha bármily értelemben és bármely téren helyeselni tudná az erőszakoskodást. Pedig ez a klotür a világ minden parlamentjében létezik és az illető törvényhozó testületek hasznára és sikeres működésére érvényben van.

Tehát sem klotür, sem az obstrukció parlament feloszlatása. Talán két órával meghosszabbítják az üléseket. Ez minden, amit a Bánffy-kabinet az ellenzéki obstrukciónak szembe állítani akar. Minden, de nem kielégítő. A szabadelvű párt nyugodtan nézi az ellenzék eljárását, hallgatja lehetetlen fecsegéseit és ezzel elhibázott álláspontot foglal el, ami egyrészt elbizakodottá teszi az ellenzékét, másrészt felelőssé teszi a mérget.

Báró Bánffy a képzelhető legnehezebb viszonyok közt vette át a kormányt és teljesen hű maradt a programhoz, melyet állása elfoglalásakor adott. Az ellenzékkel való harcban a kormánynak csak teljesen tárgyilagos eszközök állnak rendelkezésére, a támadás terére nem léphet, nem szabad lépnie. Tárgyilagosságában, igazságosságában és céltudatos politikájában elég erős a kormány, hogy az ellenzék minden támadását erősen visszaverje, — az ily támadó harcából a kormány mindig győztesként került ki.

Az ellenzék azonban kezd oly fellépést tanúsítani, amely semmiképp sem illeti meg őt. Majd úgy viselkedik, mintha ő egyedül vette volna bérbe a hazafiságot és

mintha a kormánypárti padokon hazaárulók konzorciuma ülne. Majd meg azzal kérkedik, hogy kizárólag ő az, akinek a magyar államiságot, Magyarország szuverenitását lépten-nyomon védelmeznie kell a szabadelvű ellenség ellen. Majd ismét erkölcsbirónak tolokodik fel s általános frázisokkal megtámadja egyesek becsületét és kizárólag a maga számára lefoglaltnak jelenti ki az erkölcsöt és az erkölcsi tisztaságot. Ez irányban a szabadelvűség nagy bajnokainak hallgatása felbátorítólag hat az ellenzékre. És ez tökéletesen elhibázott álláspont. Lépjenek előre a szabadelvű párt korifeusai, Jókai, Wekerle, Széll, Falk és a többiek végtelen sora! Beszéljenek, — az ellenzék beszédagályát és radamontádjait le kell szállítani igazi értékükre, a kizárólagosan árendába vett hazafiságot lejjebb kell akasztani. Lépjenek ki a politikai arenára, szónoki tehetségük és személyiségük egész súlyával az egész ország szeme láttára tépjék le az ellenzék hazug arcáról a hamis maszkot és igazi mivoltában állítsák őt az ország elé. Az ellenzéki szájhősöket az egész ország előtt le kell szállítani értéktelenségükre s be kell bizonyítani, hogy csak hab az, amit beszélnek; üres szalma, amit csépelnek és rosszakaratu hazug frázisok, amit a szájukon kieresztenek. Háborút kell kezdeni az ellenzékkel, mert a békét nem akarja. Lépjen hát ki a szabadelvű párt a tartalékból is bizonyítsa be az

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Mégis . . .

Írta: Margt.

A háziasszony jelt adott, hogy a lámpákat meggyújthatják; a társaság egy-két tagja szabadkozni próbált, szerették a felhomályt, amely sejtelmesen takart el mindent. De az utasítás határozott volt s egy pillanat alatt fényben ragyogott minden.

Mindenki újra szemügyre vette egymást, a szemek második kémjárata volt az már. Egy elfojtott gunyosoly, egy rosszul palástolt irigy tekintet igyekezett a közömbösség álarcza mögé rejtőzni, aztán megszakitás nélkül folyt a beszéd tovább.

Valaki halkán játszani kezdett a zongorán:

„Maradj itt, ne menj el,
Nem bírok a szívemmel.“

Egyik csoportból kivált egy férfi és a zongorához sietett. A leány, a ki a billentyűket verte, felemelte rá fejét.

— Emlékszik még rá? — kérdi a férfi.

A leány igent intett és Bárdos dudolta tovább:

„Nem bírok a szívemmel.“

A lámpa erősen rájuk világított, a leánynak szöke haját a fényesség mintha arany-színűvé varázsolta volna. Szemeinek merész, biztos tekintetét egy perc alatt végig hor-

dozta a társaságon, míg lecsukta a zongora fedelét, aztán a tökéletességig remek alakjával kissé rátámaszkodott arra.

Bárdos tekintete fellángolt, a mint mellette állt és kissé megszegette fejét. Szerette volna, ha ez a leány úgy tekinthetne fel hozzá. Egészen egyenlő magasak voltak, korra is egymáshoz valók, de Bárdos fején itt-ott már megcsillamlott egy-egy őszhajszál, a hogy megmozgatta fejét.

Egy fényképet vett elő tárczájából és a leány felé nyújtotta, a kinek az arca egyszerre kipirult az örömtől.

— Márta, édes, kicsi baba, te . . . szólt — és nézte a képet mohón, ellágyult tekintettel.

— Áldja meg az Isten, hogy így szereti szegény kis árvámat, szól Bárdos és mig átveszi a képet, gyöngén megszorítja a leány keskeny, hideg kezét.

— Nagyon szeretem ezt a gyermeket, Bárdos, nagyon szeretem.

— És sajnálja is ugy-e, mert nincs anyja?

— Igen, sajnálom is . . .

Aztán elhallgattak.

Egy harmadik csatlakozott hozzájuk. Akit mindenhol ünnepeltek, egy fiatal asszony fekete szépség, igazi race arccal. A viselkedésében volt valami kacérság, de mindenki megbocsátotta neki.

A kezében egy nagy bokréta fehér szekfüt tartott s most Bárdosra került a sor, hogy kitűzzön egyet abból a kabátjára, a többiek már mind fel voltak disztve e jelvényvel.

Valami bolondos caprice volt attól a pajkos szép asszonytól, hogy felvirágozza sorja-

ban a férfiakat. Csak a férjének nem jutott már, annak e helyett az arcára egy-egy egészség, czuppanós csókot nyomott. Egy-két asszony összenézett s akik kifogásolták már a virágosztogatást is, e nyilvános csókra megriázták fejüket.

Az öreg méltóságos asszony felbiggyesztette ajakát: egy igazi dáma ilyen illetlenséget nem enged meg magának. A szomszédja, a miniszteri tanácsos, a ki még mindig agglegény, összecusorította a száját, aztán csetentett a nyelvvel: derék asszony.

Bárdos megigazította a székfűjét és látszott rajta, hogy újra feleleveníteni akarná az előbbi tárgyat.

— Szeretném magának adni ezt a virágot Laura, engem nem illet meg.

— Miért nem, Bárdos?

— Csak, akit szeretnek, az visel joggal virágot.

— Akkor én sem tűzhetnék ki vele, felel rá látszólag közönnnyel a leány.

— Ha akarná Laura, ha úgy akarná, — szól erre kissé batoratlanul Bárdos. Márta és én tele szórónok utját virágokkal.

A leány csaknem értelmetlenül nézett rá. — Laura, ismétli a férfi, ha van szívemben bocsánat és feledés, megérti, hogy a gyermekem szívvel érzek én is.

Mintha a kigyó marta volna meg, sziszszent fel egyszerre a másik és elfehéredett szájaszélé összeremegett, míg kimondta eszót: elég!

Aztán kimenekült a folyosóra.

A gázlángok fénye beleszóródott az est

ezredéves ünnep előtt, hogy nemcsak az elvekben nagy, a védelemben tömött, hanem erős és erélyes tud lenni az ellenzéki szélmalomhősök elleni támadásban is.

Ez lenne az egyedül helyes álláspont, melyet a szabadelvű pártnak az ellenzékkel szemben el kellene foglalnia.

Politikai hírek.

A kiegyezés.

A Fremdenblatt hosszabb cikkben foglalkozik Daniél kereskedelmi miniszter beszédével, amelyet úgy Magyarország érdekeinek megóvása mint az Ausztriával szembe való lojalitás és méltányosság szempontjából teljesen korrektnek és kifogástalannak talál. Kossuth Ferenc még nagyon rövid időt töltött hazájában ahhoz, hogy annak törvényeivel alaposan megismerkedhetett volna és azért az ő javaslata számba sem jöhetett. Apponyi javaslata pedig merőben fölösleges, mert a magyar kormány ugyanis megtesz mindent, a mit Magyarország érdeke megkíván. A magyar államférfiak épp úgy mint az osztrákok, csak a saját hazájuk előnyét tartják szem előtt, pedig arról, hogy az egyik fél „győz” vagy „veréséget szenved”, szó sem lehet. A kiegyezés arra való, hogy a kölcsönös érdekeket kiegyenlítsük; és a két kormány nagyon rosszul cselekednék, hogyha azokra a sugókra hallgatna, akik úgy itt, mint odaát a tárgyalásokat befolyásolni akarják. Mindakét kormány nagyon komolyan fogja fel a köteletségét, amelyet a hazája érdekeinek emelése reá ró és ennek a köteleységnek meg is fog felelni, de a szenvedélytanácsára nem fog hallgatni, hanem vissza fogják ezt utasítani úgy az osztrák, mint a magyar államférfiak is.

A püspöki konferencia.

A hercegprímás budavári palotájában tegnap püspöki konferencia volt. Vaszary Kolos biboros hercegprímás délelőtt tíz óra-

kor nyitotta meg az értekezletet és a jegyzőkönyv vezetésére Fehér Póly pannonhalmi főapátot kérte föl. A konferencia legelőször is megállapodott a kongrua-kérdésben való magatartására nézve. Azután a XVII. századbeli Kassai vértanúk beatifikációja és Margit kanonizációja voltak napirendre tűzve. A katolikus tanítók országos kongresszusára nézve a püspöki kar kimondta, hogy megtartásába beleegyeznek, ellene észrevételt nem tesz, sőt a siker biztosítására Hornig Károly veszprémi püspököt küldötte ki, aki összekötő kapocs lesz a kongresszus és a püspöki kar között.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök megkereste volt a hercegprímást a millenniumi ünnepek tárgyában, beküldve hozzá az ünnepek programját is. A konferencia csak a püspöki kart illető pontokat tárgyalta. Megállapodásai a következők:

Május 5-ikén a Mátyás templomban tartandó Tedeumon a püspöki kar testületileg jelen lesz, ugynevezett mantedelben, püspöksüveg nélkül. A katolikus népiskolák ezredéves ünnepe napjára május 17-ikét tűzték ki. Június 5-én a koronának a várból a Mátyás-templomba való átvitelén a kísérelő regnikoláris bizottságban a püspöki kart két püspök képviseli, udvari fogatokon. A püspöki kar többi tagja a Mátyás-templom főbejáratánál fogadja a koronát testületileg, teljes díszben. A konferencia kimondta, hogy a korona kivételkor a hercegprímás jelen legyen, mert a korona egyik pecsétje primási pecsét. Június 8-án, a koronának a Mátyás-templomból az országgyűlésbe való átvitelkor a regnikoláris bizottságban a püspöki kart szintén két püspök képviseli, akik szintén udvari fogaton lesznek. A többi püspök tetszés szerint vehet részt a korona átkísérésében.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök megkereste a hercegprímást az ideai Szent-István-napjának minél fényesebb megünneplése tárgyában is; a konferencia kimondta, hogy a püspöki kar a főistentiszteleten testületileg, palastban, süveggel lesz jelen. Végül a pápai udvarnak az ezredéves ünnepben való képviselést tárgyalta. A miniszterelnök megkérte volt a hercegprímást, hogy tekintetben a lépéseket tegye meg. A konferencia nagy lelkesedéssel megbízta Vaszary Kolos hercegprímást a szükséges intézkedések megtételével.

Régen volt az is. Régen elmúlt az idő, mikor elnyitak, elhervautak a rózsák, melyeket együtt öntözgettek, mikor aztán elmaradt tőlük Bárdos is, hogy indokolt legyen az a két sornyí hymen-hír, mely rá nemsokára a lapokban megjelent.

Keserves napok voltak azok, de elmultak — mégis. Senki sem tudta, hogy megtörtött tőlük a lelke. Bárdos felesége pedig mikor megismerte Laurát, a fiatal asszonyoknál oly gyakran látható hévvel és rajongással szerette meg a szép, komoly leányt, hogy csaknem tulzott ragaszkodással csüggött rajta. Talán még csalódásánál is keserűbb volt ez a helyzet. Gyenge volt hozzá a szive, hogy elzárkózzék a fiatal asszony szeretetétől és órák hosszan át hallgatnia kellett a meghittséggel elmondott boldogság történetét.

A kis Mártát is ő tartotta keresztvívre. Mikor pedig meghalt az a csiesergő ajku asszony, a legigazabb könnyeket talán ő sirta érte. Két éve annak is már. A sirján már másodszer nyílnak a virágok s kis gyermeke még mindig árva, még mindig anyátlan.

Miért tagadná, szereti azt a gyermeket, csaknem beteges ragaszkodással csügg rajta a lelke. Az apja tekintetét látja meg szemeiben, az anyja hangját hallja meg szavában,

Kihallatszott hozzá a lágy, bariton férfi hang:

„Maradj itt, ne menj el,
Nem bírok a szivemmel.”

Laura összeharapta az ajkait. Azelőtt, régen mindig ezt énekelték együtt. Valami kimondhatatlan gyengeség fogta el szívet, valami régi, elfeledett érzés tört fel abban talán még a réginel is hatalmasabb erővel. A kezel-vel elfedte szemait. Sirt.

Miniszteri tanácskozás.

Félhivatalosan jelentik: Tegnap délután több óráig tartó minisztertanácskozás volt, a mely a folyó ügyekkel foglalkozott, a tanácskozáson valamennyi miniszter jelen volt.

Megvont egyházi segítség.

Több román nemzetiségi lap azt írta, hogy a kormány a görög-katolikus román lelkeskedő papság anyagi segítségére eddig adott 30.000 forintnyi állami segítséget elvonta. A balázsfalvi Unirea egyenesen egyházmegyei kongresszus összehívását sürgeti, hogy állást foglaljon ez állítólagos miniszteri határozat ellen. Izzel a híreszteléssel szemben a valóságnak megfelelő tény az, hogy a kormány e segítséget nemesak hogy nem vonta el, hanem a görög-katolikus román papságra nézve talán még az eddiginél is kedvezőbb módon kontemplálta, de tényleg nem utalványozhatta ki, mivel nincs meg a budget-törvény, amely neki erre jogot adna. Hogy a görög-katolikus román papság az idén ezt a segédelmet a szoktnál későbbben kapja meg, annak oka nem más, mint az ellenzék által mesterségesen elhuzott budget-tárgyalás által okozott késedelem.

Szerb püspöki zsinat

Brankovics karolczai patriárka, — mint jelentik — márczius 5-ére hívta össze a püspöki zsinatot a verseczi szerb püspökség betöltése végett. A kongresszusuk májusra tervezett egybehívása ismét kérdésessé vált, mivel a költségére fedezet nincs.

Külföld.

A bécsi községi választás.

Az érdeklődés a harmadik választókerület felé fordult. Különös izgalom ezuttal nem látszik és az antissimiták nyilván azt a jelszót adták ki, hogy az eredmény kihirdetéseig nyugalom legyen. A választói helyiségek előtt nagyszámu rendőrség foglalt állást. Az eredményre vonatkozólag határozott véleményt nem lehet mondani, annál kevésbbé, mert mind a két párt az agitációt a legnagyobb

Csendes léptekkel közeledett feléje Bárdos. Egy pillanatig megállt és visszafolytott lélekzettel nézte. Érezte, hogy őt vádolják a könnyek.

— Laura, szólj hozzá kimondhatatlan gyöngéden és szerelem rezgett a hangjában. A leány ráemelte könnytől ázott arcát.

— Ha meghallgatná védekezésemet, ha találna mentséget számomra, meg tudna-e bocsátani nekem?

A másíknak lecsuklott feje.

— Laura, higgyen nekem, higgyen e perc komolyságában, az nem volt szerelem, mit régen annak hittünk, az csak a maga szenvedéne volt az igaz érzése, az enyém később ébredi még fel... Aztán azt hittem, meghalt örökre... Pedig nem, nagyon szeretem Laura s most itt állok előtte, emelje magához vagy taszítson el: jogában áll. — Szeretem! Szóljon és ne felejtse el, hogy a maga és gyermekem boldogságáról mond itéletet.

A leány csendesen nyujtotta feléje a kezét...

Épen nyolcz óra volt. A templomok hangjai egyszerre szólaltak meg. Ave! zurgott a tornyok ércszíve; ave! visszhangzott két lélekben a boldogság szava.

Ahogy ott pihentek remegő ajjai a férfi kezében, egy perczre lehunyta szemét. Valami világosságot látott derengeni a lelkében, — mintha oszladozni kezdett volna az éjszaka sötétsége, szíve megtelt szerelemmel és álmokkal, tudta, hogy joggal él hite: mégis lesz reggel, eljő mégis a nyár.

homályába s a foyer egyik márvány oszlopa mögé állt Laura, hogy fejét meghűsitse a hideg kő. Csaknem gondolat nélkül nézett maga elé s időnként megsimogatta a homlokát.

Lassankint eszmélni kezdett. Igen, minden volt már így egyszer, régen, hat év előtt. Csak akkor még ép volt a hite, határtalan a bizalma, még tudott álmodni és boldogságot várt az élettől. Azóta hat év mult el. Külsőre alig változott, csak a szemei estek kisé mélyebbre az álmatlan éjszakáktól, s hogy fényök meghomályosodott a sok sirástól, azt mások észre sem veszik. Még mindig a régi, szép leány, a kit nem viselt meg az idő. Csak a szíve fásult, hidegedett meg, csak bizalma rendült meg az emberekben, csak köteleység-szerűen tesz mindent s úgy képzei, egész élete olyan már, mint egy ébren töltött éjjel, amelynek nincsenek álmaj, amelyre soha, soha nem virradt többé reggel!

Ez az ember töltötte be egyszer szívének minden sejtjét, ez volt az oka, hogy a tavaszra nem jöhetett nyár. Fázott az emlékezéstől. Az a boldogság, mely egykor az övé volt, nem melegíthette fel; olyan volt az, mint a lángjában elfojtott tűz, a melynek csak füstje marad...

És most ismétlődik minden. Pedig úgy belefásult, úgy megnyugodott abban a gondolatban, hogy örökre kitértek egymás utáiból. Ha elvéte találkoztak itt-ott, az már nem is fájt és elbeszélgettek az élet mindennapi dolgairól, a hangjuk csak meg sem rezsent, ha összevillant tekintetük. Hisz joggal nem is tehetett Bárdosnak szemrehányást, ki kötelező ígéretet soha nem tett neki, csak abban csalódott, hogy szeretve hitte magát.

csendben, szinte titokban folytatta és csak az utóbbi napokban vált az agitálás szembe-tűnővé.

Szerb agitátorok Szófiában.

A Progressz című lap biztos forrásból arról értesült, hogy Szófiában szerb ágensek járnak, a kik fiatal embereket igyekeznek toborozni a Macedóniában támasztandó felkelésre. Az említett lap azt hiszi, hogy a szerb ágensek teljes kudarcot fognak vallani mert Törökország soha sem törődött a szerbeknek sem szívessegeivel, sem fenyegetéseivel.

Kereskedelmi szerződés Bulgáriával.

Hosszabb szünet után az osztrák és magyar megbízottak és a bolgár megbízottak a külügyminiszterinmban tegnap folytatták a tárgyalást a tervezett kereskedelmi szerződés iránt.

A Stambulov-merénylet szemtanuja.

A Szvoboda szerint a kormány szabadon bocsátotta azt a rendőrt, aki a minap Várnában úgy nyilatkozott, hogy ő látta a Stambulov-merényletet és megtudná nevezni a gyilkosokat. A rendőrt e nyilatkozata után bekísérték a rendőri fegyházba, ahonnan most kiszabadult ugyan, de fedezet mellett Szlivénbe vitték.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 27.

Babó Emil speechével, mely tegnapi elmondta, ma szerencsétlenné a t. házat. Haragosan bugott a haza sorsán és a már nem ismeretlen „átkos kormány” ármánykodásain s ilyen hangulata és sötét világnézete kifolyásaként természetesen a költségvetést nem szavazta meg.

Schmidt Károlyt, Brassó új képviselőjét élénk figyelemmel hallgatott szűz beszéde avatta a t. ház szónokai sorába. A kis ipar bajairól beszélt okos gyakorlatiassággal s ugyanakkor a szűkebb haza, a kies erdélyi rész vasuti hálózatának kibővítését sürgette stratégiai, de első sorban gazdasági szempontból.

A helyesléssel fogadott beszédet méltányolta Bathyan Tivadar gr. is, de egyúttal ismét a félhivatalos sajtóval volt baja, a melyet szerinte állandóan az ellenzéki obstrukció réme üldöz. És Bathyan Tivadar gróf ur e vád czáfolatára elmondott álló egy óra 37 perczig tartó beszédet. Ehhez nem kell kommentár.

Öt percz szünet volt, mely alatt hirtelen futott, hogy Tisz Kálmán fog beszélni. Az újból megnyitott ülésre ez a hír megtöltötte a padsorokat s az imént tátongó unalom helyét egyszerre ugynevezett „Tele Ház” foglalta el.

Tisz Kálmán tényleg szólásra jelentkezett. És bár mindössze csak pár perczig beszélt, e rövid idő alatt is annyit mondott, a mennyi teljesen elég arra, hogy józan belátás mellett a tárgyalás eddigi folyását egészen új mederbe terelje.

Előre bocsátotta, hogy nem óhajt rekriminálni. Máskorra halasztja a feleletet Helfinek, a ki a földmivelési érdekek elhanyagolását a Tisza-árára róta és máskorra annak a Simonyi-féle reminiscenziának a megkorrigálását is, a melylyel itt a Házban Apponyi élt. De Apponyinak már most is kiemelhetni, hogy ő tényleg a szabadkereskedés híve volt mindig és annak a híve ma is. Amha ettől a rendszertől el kell térnünk, az nem rajtunk mult, hanem azon, hogy a védvamos rendszerre tért át egész Európa, sőt ezt a rendszert léptették életbe a tengeren túl is.

Egyelőre és ezuttal kizárólag a vám- és kereskedelmi szerződésről van egy- és más mondani valója. Nem tartja helyesnek, hogy ezzel összekapcsolják a kvóta kérdését, holott e kettő között abszolút semmi jogi összekötés nincs. Mert beállhat az önálló vámterület

let szüksége, ám a nélkül, hogy a kvótát érintené, mert kvótának lennie kell mindaddig, a míg csak az 1867. XII. törvényezikk fennáll. Valamint helytelen az is, hogy a kvóta kérdését most vitatják. Akkor lesz ennek helye, ha az adatok, a tárgyalások eredménye áll előttünk s akkor meg van szavunknak az az előnye is, hogy érdekeink mellett az adatok igazságával szállhatunk sikra.

A gazdasági szerződések kérdésében is jobb ezeket az adatokat bevárni. Ausztriában máris apellálnak nagylelkűségünkre s ezzel is igyekeznek praeokkupálni. Holott pedig tudhatják ők is, hogy jogtalan engedményeket tenni nem nagylelkűség, de — együgyűség. Hogy meddig fogunk elmenni, azt is az adatok igazsága fogja meghatározni s ezért is várjuk be a kellő időpontot nyugodtan.

Igaz híve volt mindig a közös vámterületnek és valódi érdekeink szempontjából híve ma is. A mai állapotok nem újak; tulkövetelést hallottunk azelőtt is, osztrák részről úgy, mint sorainkból. Ő szembe szállt mindig a tuzásokkal s bár népszerűségének az nem éppen előnyére szolgált, ma sem tenne másként.

Az áttérés az önálló vámterületre nagy rázkódtatással járna és ezért sem óhajtja: ám ha más mód nem lehetséges, utóljára természetesen ő maga is kész akceptálni az önálló vámterületet. De maradjunk mi meg a nyugodt méltányosság álláspontján mert így, ha minden jó törekvés ellenére sem sikerül a megállapodás, az önálló vámterületekkel járható vagyoni jólét fejlődésének és az egész államgazdaságnak keserves megzavarásáért az odium nem ránk hárul, hanem azokra, a kik már eleve valóságos ostentatióval támadnak.

Épen ezért nem hajlandó semmiféle határozati javaslatba belemenni, mert nem akarja elkövetni ugyanazt a taktikai hibát, a mit elkövettek a Lajtán tul.

E higgadt, igazi államférfihoz méltó nyilatkozatot a többség viharos helyesléssel és éljenzéssel fogadta és éljenzette Tisz Kálmánt. Szemmel látható volt egyébként a beszéd hatása az ellenzékre is, mely ismert fegyverek alakjai kivételével figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta.

Végül Horváth Gyula szólott, a ki Apponyi határozati javaslata mellett foglalt állást. Azután a vita folytatását a holnapi ülésre halasztották.

Hülyeség.

Debreczen, febr. 28.

(G.) Valami hülye fráter, akit merő tévedésből szabadítottak reá az újságírásra, a Komárommegyei Közlöny e hó 26-iki számában foglalkozik a maga fogyatékos észjárása szerint „Komjáthy szervezkedik” című színházi hírünknek azon részével, melyben a társulat eddigi névsorára a következő véleményt mondottuk:

„Fölötte megütközünk azon a valódi angol flegmán, amelylyel Komjáthy egy a komáromi igényeknek megfelelő névsorral még csak el is mer állani!”

Hogy ebből a véleményünkből az a hülye fráter a komáromi közönség intelligenciájának és műértelmének a kicsinylését olvasta ki, az legjobban jellemzi az ő értelmi képességét. Főlöleges volna éppen ezért több szót vesztegetni az ismeretlen cikkiró arcátlan gyanúsításaira és esztelen következtetéseire, de — mert azt is be akarja bizonyítani, hogy a komáromi igényeknél a debreczeni műgények magasabbak nem lehetnek — mégis el kell mondanunk egyet-mást a debreczeni igényekről, nem ugyan a cikkirónak, — hiszen butaság ellen az istenek is hiába küzdenek, — hanem azoknak, akik az egyénre jellemző irmodoru kirohanást elolvasták.

Azzal érvel Komárom talmi védője a

közönség senki részéről kétségbe nem vont intelligenciája mellett, hogy Jókai, a Bethyek és Ghyezy Kálmán bölcsője Komáromban ringott; hogy Klapka György szobrát legközelebb leleplezik; hogy a millennium alkalmából 38,000 frtot adnak képzőművészeti dolgokra és hogy közel vannak Budapesthez, ahol a műizlést elsajátítani lehet.

Nos hát, hogy közéletünk néhány kitűnősége Komáromban született, arra a pusztavéletlenre méltán lehetnek büszkék a komáromiak, de hogy e kiváló férfiak születésének mi köze van a komáromi színházlátogatók műgényeihez, annak a konstatálásához a józan ész és logikus gondolkodás teljes felbomlására van szükség. A Klapka szobor leleplezése és a képzőművészeti czelokra adott 38000 frt önként bizonyítja Komárom intelligenciáját és hazafiságát anélkül, hogy reá szorulnának egy fogadatlan prókátor teljesen fölösleges és hivatatlan méltatására. Ami Budapest közelségét illeti, az előnyösen tapasztalható a komáromi közönségen, de nem látszik meg azon az uron, a ki ezt a közelséget olyan fennhangoztatja.

Egy város közönsége jogosan táplálható műgényeinek mérlegelésénél nem elég gorbáskodni és egy csomó bolond következtetést összehordani, hanem mérlegelni kell azokat a körülményeket, amelyek a műizlés magas fokra fejlődését eredményezték. Komáromnak van egy nyári szinköre, amelyet szorgalmasan látogat a közönség, de Debreczen bölcsője a magyarszínművészetnek, ahol már azokban a nehéz időkben, mikor a magyarszínészet még mostoha gyermek volt, szerető otthonra leltek az uttorók. Nem Debreczenben születtek ugyan, de igenis Debreczenben fejlődtek ki s kezdtek meg művészi pályafutásukat a magyar színészet élő és elhunyt legjelesebbjei, Debreczen város nevéhez fűződik a nemzet csalogányának páratlan nagysága, Debreczen nemesak eltartott, hanem nevelt is színészeket.

Ha mindezekhez a — hülyeség részéről is kétségbevonhatatlan — tényekhez hozzávesszük, hogy Debreczen város közönsége októbertől májusig tart fenn egy elsőrendű színházalapot, nyíltan föltehetjük a kérdést, hogy nem-e a legnagyobb tájékozatlanság, nem-e a legsilányabb pökhendiség kell annak a hülye állításnak a megkoczkáztatásához, hogy Debreczen nem táplálhat magasabb műgényeket Komáromnál?

Ezekre a kérdésekre csak igen lehet a józan ész felelete!

Hogy valaki a józan gondolkodás és jó modor teljes hiányában belekotnyeleskedik színügyi kérdésekbe, az nem a mi hibánk, hanem azoké, akik kapa helyett tollat adnak minden nevetlen tacsó kezébe.

Mi sem nem kicsinyeltük, sem nem kicsinyeljük Komárom város művelt közönségének műizlését és jogosan táplálható műgényeit, de a leghatározottabban tiltakozunk minden olyan példátlanul vakmerő ügyeinkbe avatkozás ellen, amelynek egyedüli mentsége csak a beavatkozó sajnálatos hülyesége lehet.

Egyről-másról.

„Nem vagyok itthon.”

Konvencionális fillentés.

Böles drámairók évszázadokon át variálják, hogy az ember lelkébe az első métel a szülői házban esik bele.

Hogy mennyire hipotézis ez, azt akarom fejtegetni, mert első kötelességem azt a

társaséleti törvényt szem előtt tartani: Ne válj unalmassá.

Annyi alapja van ennek az általánosságban felállított „az otthon merge” tételnek, hogy az apró babák a gyerekszoba sarkának homályában gyakran dugják össze a fejüket.

— Dunika, a mama azt mondta a Marinak, hogy ha valaki jön, nincs itthon.

— Ugyan, hogy lehet az, Bandika.

— Te Duni, nem hazudik a mamuka?

A kis Dundi sirva fakad, apró szoknyácskája fodrával nyomkodja szemét.

— Te csunya, hogy mondhatod olyat.

Pedig hát a „csunya” igazat mond.

A mamuka — föllent ártatlanul.

Vagy nem érzi magát oly jól, hogy látogatást fogadjon, vagy talán kelletlenül tovább volt a konyhában s toilletteje nem engedte meg, hogy fogadjon.

Olykor talán konvencionálisan — föllentelenie kell az apróságok s a cselédek előtt.

Miért van ez.

Nos, a mi társadalmi életünkben hozzá vannak szokva az emberek, hogy a napnak fogadásra szánt szakában csak abban az esetben álljanak el a látogatástól, ha az akit keresnek — nincs otthon. Ha a fejé fáj a meglátogatottnak — egyszerűen kiüzeni, hogy nincs otthon.

Ha bárminő szituáció adja elő magát, úgy ismét és ismét csak: nem vagyok itthon.

Lassanként hozzátörődött ehhez a konvencionális föllentéshez mindenki és senki sem gondolkozik rajta hogyan lehetne e vizsasz helyzetet segíteni.

Pedig nagyon egyszerű a dolog.

Francziaországban, például, senki sem ütközik meg rajta, ha látogatást tevőnek a szobaleány kijelenti, hogy:

— Asszonyom ma nem fogad.

Természetesen ezt a feleletet csak úgy lehet adni, ha a látogató nem azt kérdi, hogy itthon van-e X asszony. Mert erre a kérdésre az „asszonyom ma nem fogad” válasz sértő.

Mig ha a kérdést így tesszük fel.

— Jelentsen be kérem.

S válaszul nyerjük azt, hogy a kit keresünk, ma nem fogad, az nem lehet sértő, mert tudjuk, hogy nem egyedül nekünk szól, hanem a nap minden látogatójának.

S annak a divatnak behozatala nem volna külföldieskedés, hanem logikus kiküszöbölése egy konvencionális föllentésnek.

Apránként, ha ez a divat elterjedne, leszoknának az emberek arról a gondolatról, hogy a társas élet sablonjai szerint vétek el nem fogadni valakit, ha az mindjárt kelletlenül is ránk nézve, ha csak nem vagyunk itthon.

Próbálják meg hölgyeim és bizony a kis Dundi, Bandik nem fogják fontorkodva összedugni esitri fejcsékjüket a babaszobában s nem fognak arról beszélni „föllent-e a mamuska”, a ki mindig arra tanítja őket, hogy hazudni tréfából is vétek. És nem fognak tanakodni azon, hogyan lehet az igazmondó mama a szalonban, mikor azt üzeni ki a Marival, hogy:

Nincs itthon: Cracx.

Mulatságok.

⊕ **Tiszti bál.** A helybeli helyőrség tisztjei erősen készülnek a nagy vizsgára, a melyből különben minden évben kitűnő eredményel kerülnek ki. Ilyenkor — az idén márczius hó 7-én kell ama különben megczáfoltatlan tényről bizonyosságot szolgáltatniok, hogy a milyen kitűnő katonák a gyakorlótérén, ép oly felségesen viselkednek a parketten is. Ellenállhatlan soha ki nem fáradó tánczosok a mi derék 39-es tisztjeink, a kiknek a „Bika” szálloda disztermében márczius hó 7-én megtartandó tánczestélye minden kétséget kizárólag kiváló sikerű lesz.

⊕ **Az Emke bál.** Még csak egy nap választja el Debreczen város intelligens közönségét az idej bálj saison egyik legfényesebb sikerűnek ígérkező mulatságától, az Emkebáltól. Holnap este zajlik le ez az oly sok tánczolni vágyó fiatal leány által epedve várt táncmulatság s valószínű, hogy azok számára,

a kiknek eddig a karika gyűrű elkészt, Hy-men ő fensége, most kegyeskedik azokat megküldeni.

⊕ **Czigánybál.** Kis Béla és Zenekara 1896. márczius hó 8-án, azaz vasárnap, a „Korona” disztermében fényes cigánybált rendez. Belépti-díj 1 forint. Kezdeté 8 óraker.

Városi rendkívüli közgyűlés.

Debreczen, február 28.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 óraker gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a bizottsági tagok jelentékeny számban voltak jelen.

Ünnepi szint kölcsönzött a közgyűlésnek a napirend előtt lefolyt lélekemelő ünnepség, amelyen gróf Dégenfeld József főispán meglehangu beszéd kíséretében tüzte fel a meghívott Szotyory Nagy Károly mellére a koronás arany érdemkeresztet fényes jelűl annak, hogy a legfelsőbb méltatásnak, amelylyel a királyi kegy a ősz énekvezér, a genialis zeneszerző és zenetanár hervadhatatlan érdemeit elismerte. Valóban jól esett látnunk a valódi érdemnek nyújtott legmagasabb elismerés nyilvánulását!

Szotyory Nagy Károly családja tagjainak kíséretében jelent meg a közgyűlésen, amely meghozta neki azt az örömet, amelyet példátlan szerénységében remélni sem mert, de a melyre fényes tehetségeivel, kitartó, fáradhatatlan és becsületes munkálkodásával olyan nagyon rászolgált.

Könnyekig meghatotta a jubiláns férfit a királyi kegy megnyilatkozása s azok a könnyek az őszinte öröm, a boldogság könnyei voltak.

Őszintén kívánjuk, hogy a kitüntetett érdemes férfiú még nagyon sokáig viselhesse a királyi elismerés jelvényét!

A közgyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

Napirend előtt.

Gróf Dégenfeld József főispán a közgyűlést megnyitja s körvonalazza a tárgyát.

A múlt januárban id. Szotyory Nagy Károly jubileumát ünnepelték az egyháznál, ahol sikeresen és áldásosan működött a jubiláns. A valódi érdemet a király a koronás arany érdemkereszt adományozásával tüntette ki. Neki jutott a szerencse, — ugymond — hogy a legfelsőbb elismerés jelvényét az érdemes férfiú mellére tüzze. Midőn ezt örömmel teszi, kívánja egyben, hogy kedvencz művészetét, a zenét még sokáig kultiválhassa és a legfelsőbb elismerés jelvényét még nagyon sokáig viselhesse.

A közgyűlés, mely a főispán üdvözlő beszédét állva hallgatta végig, zajosan, lelkesen éljenezte meg a kitüntetett érdemes férfit.

Az éljenzés csillapultával ifj. Szotyory Nagy Károly, a kitüntetett fia, a következő köszönő választ olvasta föl:

Méltóságos Főispán Ur!

Kegyelmes Uram!

Minthogy a Nagytiszteletű és Tekintetes Egyháztanács által, az alig egy hónappal ezelőtt megtartott ötven éves emlékünnepevény nyilvánult szives megemlékezéseknek és méltányló elismeréseknek betetőzésül és megkoronázásul, legujabban most azon rendkívüli és örökre meghálálhatatlan szerencse és kitüntetés ért, hogy egyházi és világi előjáróimnak és a magas kormányának ajánlatára, Ő Császári és Királyi Apostoli Felsőke legmagasabb kegyelméből a koronás arany érdemkeresztet is megnyerhettem, mely tisztelettel kérem Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Urat, valamint Méltóságos Főispán Urat, hogy e rendkívüli

kegyelemért, a magas kormány utján, Ő Császári és Királyi Apostoli Felsőke legmagasabb köszönetemet, örökre elenyészhetetlen hálámat és jobbagyi hódolatomat tudomására juttatni kegyesen méltóztassanak.

Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Urnak pedig és Méltóságos Főispán Urnak, szives közbenjárásukért legszivesebb köszönetemet és örök hálámat nyilvánítom s magamat továbbra is az eddig tapasztalt jó indulatba és szives részvételükbe ajánlom.

A napirend.

A lovassági laktanya építésére szükséges földterület kisajátítása névszerinti szavazással 69 szóval 17 szó ellen elhatározott és a további teendők ellátásával a tanács megbiztatott.

A tanács előterjesztette az ebadó tárgyában készült szabályrendeletét.

Békessy László az ebadót a külsőségekre is kiterjeszteni kéri s ezzel szemben a tanyai ebek kolonczát levenni kívánja.

Juhász Ignác szerint a kolonczot a törvény írja elő s azért azt nem tartja megváltoztat hatónak.

Szentesi János nem fogadja el az ebadót, mert a kutyakra szükség van a háztulajdonosoknak.

Lengyel Imre a szabályrendeletet általánosságban való elfogadásra ajánlja.

Szikszay Szabó László általánosságban sem fogadja el a szabályrendeletet, mert az ebadóval van kapcsolatban. Nem lát rendszert a tervezetben.

Juhász Ignác Szikszaynak válaszul kijelenti, hogy az ebadót a törvény rendeli elő s e kötelezettség alól kibujni nem lehet. Az ebadóbehozatalt helyesnek és szükségesnek tartja az ebtartás korlátozására.

Dr. Fráter Imre szerint a szabályrendeletet szükségesnek tartja a viziszonny esetek számának csökkentésére s ezért üdvözlő és elfogadja a javaslatot.

Békessy László új tervezet kidolgozására egy bizottság kiküldését javasolta.

Elnöklő főispán kérdésére a szabályrendeletet 46 szóval 41 szó ellen általánosságban elfogadták.

Ezután szakaszonként tárgyalták le a szabályrendeletet, amelynek minden pontjánál élénk vita volt, amely nem czélzott egyebet az ebadó minél alacsonyabb megállapításánál.

Végre is a tanács javaslatától eltérőleg az ebek minőségére való tekintet nélkül a városban tartott kutyakért az ebadó darabonként egy koronában állapított meg. A szabályrendelettervezetet azután csekély lényegbeli és stílári módosítással elfogadták s jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjeszteni határozták.

A tisztí főügyésznek a rabkert egy részének a tanító árvaaház részére történő bérbeadásáról megkötött szerződése jóváhagyatott.

Nagy Ferencz és érdektársai a Kis-Csapó-utca esatornázásáért és befásításáért folyamodtak a városhoz. A kérvényre a pénzügyi bizottság azt határozta, hogy az utca rendezést csak az esetben javasolja, ha az érdekeltek az 5000 frt költség felerészét viselik. Kérvényezők ez ellen felebbezték a közgyűléshez, amely a fellebbezést elutasította.

Szirmai Mészáros Jusztin kérvényét elutasították, mire elnöklő főispán a közgyűlést berekesztette és a jegyzőkönyv hitelesítésére holnap délelőtt 10 óráját tüzte ki.

Ülés vége 1 óraker.

NAPI HIREK.

Debreczen, február 28.

Időjárás.

A központi meteorologiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Február 28. —

— Borás. — Helyenkint csapadék. — Fagypony körüli hőmérséklet. —

— Debreczen város szervezési szabályzatának összeállításán dolgozó bizottság gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt ma délután folytatólagosan ülést tart.

— **József Ágost főherceg beteg.** Kedvőtlen, aggasztó hírek érkeznek József Ágost főherceg állapotáról. A főherceg tudvalevőleg, az elmúlt ősszel, röviddel a boldogult László főhercegnek szerencsétlen esete után lebukott lováról. Ekkor az egyik oldal bordájának szilánkjára a tüdejébe hatolt s ebből támadt a főhercegnek mostani baja. Ágost főherceg már hetek óta Egyiptomban keres üdülést. Ez a szomoru hír mindenfelé a legnagyobb megdöbbenést és részvétet fogja kelteni. A magyar főherceget csak nem rég érte oly csapás, mely megrendítette az egész országot s most másik fiáról érkeznek oly hírek, melyek igazi és őszinte aggodalmat keltenek.

Az árvatartó alap ügye. Az árvatartó-alap tárgyában Dicsőfy József és társai felebezésére ma érkezett meg a városi tanácshoz a miniszter leirata. A miniszter leiratában a következők foglaltatnak: „A felebezést, az összes ügyiratokkal együtt, azzal küldöm vissza, hogy addig az ügy érdemébe nem bocsátkozom, míg a város a kezelése alatt levő Mária Terézia-féle prot. árvatartó alapnak átvételi és átadási jegyzőkönyvét be nem terjeszti. E rendelkezésemnél fogva változni fog az alapító oklevél, az alapnak az igény jogosult két hitefelekezetre átadandó állaga, és változni fog az 1895-iki maradvány is és csakis az illető oklevélnek érvényre jutása után és a tényleges maradvány összeg ismeretése után határozok a felett, hogy a határozott rendeltetésű árvatartó-alap ne ezen, hanem más czélokra használtassék fel“.

— **Purim.** Ma van a purim, a zsidók örömmünnepe, a mit annak az emlékeztetére tartanak, hogy Ahasvér király — zsidó leányt vevén feleségül — megszüntette országában a zsidóüldözést s nem vitettek, mint előbbre határozta volt, sem bitófára, sem máglyára. — Ma este minden izraelita háznál mulatság van s zsidó polgártársainknál a ma este olyan szerepet játszik, mint nálunk a karácsony este.

— **Katonai lóvásárok.** A tavaszi katonai lóvásárok saionja márczius hónapban kezdődött veszi. Hajdu vármegyében Hajdu-Nánászon és Püspök-Ladányban lesznek katonai lóvásárok és pedig az előbbi helyen márczius hónap 19-én és az utóbbi községben pedig márczius hó 21-én.

— **Pótlások a debreczeni gyárakban.** Még a nyár folyamán járt városunkban Binder Lajos, a miniszter által kiküldött ipar felügyelő és az iparhatóság közbejöttével megvizsgálta a debreczeni összes gyárakat. Az iparfelügyelő a vizsgálat alkalmával észlelt észrevételeiről most küldött értesítést a városnak, a melyben egyszersmind megírja azon hiányokat is, a melyek az egyes gyárakban pótlásra szorulnak. Az iparhatóság e pótlások eszközésére megtette a kellő lépéseket.

— **Egyházkerületi tanácsbírák.** Derecske ref. egyházának presbyteriuma a megüresedett 2 tanácsbírói állás betöltését illetőleg 6 szavazatát Madarász Imrére és Lengyel Imrére adta.

— **Övintézkedések a trachoma ellen.** A helybeli iparhatóság rendkívül fontos ügyben terjesztett a napokban javaslatot a városi tanács elé, a mely a még folyton uralkodó trachomát van hivatva tovaterjedésében meggátolni. Az életrevaló indítványt — mint értesülünk — a napokban hirdetmény alakjában házanként is szét fogják hordani. Kétségtelenül bebizonyított dolog az, hogy a vidékről bejövő cselédek a trachoma terjedését nagyban elősegítik, miután a betegség csiráit már magukkal hozzák s azt itt terjesztik is. Ez okból érezte magát hivatva az iparhatóság azon indítvány megtételére, hogy másfelől Debreczenbe jövő cselédek kötelesek magukat a város trachoma orvosa, dr. Somogyi Zol-

tán által megvizsgáltatni s csak az általa kiadott „trachoma jegy“ birtokában fordulhatnak a cselédközvetítő intézetekhez, miután azok ez igazolvány nélkül cselédeket úgy sem helyezhetnek el szolgálatra.

— **Lóválasztás a megyei bandériumba.** A vármegyei bandérium minden egyes tagja azon város, vagy járás költségén vesz részt a milleniumi diszfelvonulásban, amelyet képvisel. A vármegye maga a zászlótartót szereli fel a szükségességekkel, aki mint annak idején megirtuk — Szöllőssy János vármegyei tisztii főügyész lesz. A zászlótartó számára ma délelőtt választotta ki Rásó Gyula kir. tan. alispán és Szöllőssy János tisztii főügyész a lovat, amelyet aztán mindennap szoktatni fognak a zajhoz, hogy a milleniumi diszfelvonulás alkalmával nyugodtan viselkedjék.

— **A második tél.** A két napig tartott kemény tél után enyhe napra virradtunk. A havazás megszűnt s erősen olvad a leesett jelentékeny hőmennyiség. Az utcák lucskosak, sárosak, piszkosak, a háztetőkről viz csurog a járókelők nyakába, az aszfalt sikamlós, szóval a kora tavaszi napnak minden kellemetlen oldalában bő részünk van. Az idő egyébként még borongós s az esti hűvösebb idő beálltával lehetséges, hogy ismét havazni fog.

— **Sok a rossz pénz.** Ujabban, mint a kereskedelmi miniszter tudatja, a vakovári postahivatalnál oly husz filléres hamisítványt foglaltak le, mely 1894. évszámmal van ellátva; a vencesellői postahivatal pedig egy forintos hamisítványra bukkantak; a nagyszombati posta- és távirahivatal egy koronás hamisítványt foglalt le. A pénzhamisítók úgy játszik, minden pénznemet kezdenek hamisítani, tehát az óvatosság nem árt.

— **A budapesti levelek czímzése.** Felkértünk a következő tudnivalók közlésére. Budapest székes főváros területére szóló levelezések gyors kézbesítését felette hátrálja azon körülmény, hogy a levelezések czímzése hiányos. A czímiratban ugyanis legfeljebb az utca és házszám van feltüntetve, holott a levelezések gyors szétosztása és kézbesítése érdekében igen kívánatos, hogy a czímiratban a közigazgatási kerület (I-X ig) az emelet és ajtószám is kilegyen tüntetve. A levelező közönség érdekében elrendeltem ugyan, hogy a Budapestre érkező mozgóposták a székes főváros területére szóló levelezéseket közigazgatási kerületenkint dolgozzák fel, hogy ilykép azoknak a főposta-hivatalnál levélhordói kerületenkint való feldolgozása gyorsíttassék, ezen intézkedésem azonban a gyakorlatban ép a fentebb jelzett hiányos czímzés következtében nem jár a kellő eredménnyel. A levelező közönséget tehát saját érdekében is felkérem, miszerint a Budapestre intézendő s itt kézbesítendő levelezéseinek czímiratában az utca és házszámot kívül még a közigazgatási kerületet valamint (az emeletet és ajtószámot) is kiírni sziveskedjék. (pl. Horváth Kálmán urnak Budapestben, IV. Koronaherceg utca 14. sz. 1. em. 5. ajtó.) A m. kir. posta és távirada igazgatóság.

Rendőri hírek.

? **A kenyérért.** Kodá Jánosné szegény asszony volt, az ura meg egyik helybeli asztalos műhelyben dolgozott napszámra. Kodá Jánosné összetákolta fából holmi falapátot, köpő-ládát s más ilyen primitív apróságot. Kiment a piacra s olcsó pénzen eladta, hogy egy pár krajczárhoz juthasson s hogy gyermekeinek kenyeret szerezzon. Hanem a szomszéd kufárnő, Manrisz Istvánné, aki szintén ott árult, irigyelte a jó vásárt Kodáné-tól s miután annak inkább megkeresték a holmiját, — összetűzött, sőt össze is verkedett vele. Az arra czirkáló rendőr bekísérte őket a rendőrségre, hol a kenyéririgy Manrisz-nét keményen megbüntette a kapitány.

? **A bosszu.** Kis Sára szegény iparosnő bement ma S. A. mészáros mészárszékebe s ott egy bornyu fejet vásárolt. A szegény asszony kérte a visszajáró pénzt, hanem a mé-

szárosnő rá sem hederített. Kis Sára, akinek sietős dolga volt, vissza szolt erre, hogy tartsa meg hát a visszajáró pénzt koporsós szegre. Ez anyira dühbe hozta S. A.-nét, hogy neki ment a vendégének és jól elverte. Belehömpölygette a sárba. A szegény asszony jelentést tett a rendőrségnél, mely bizonyára igazságosan intézi el az ügyet.

? **Tolvaj cselédleány.** Sándor Borbála nem először került lopás miatt az első ker. kapitányság elé. Hajthatlan, rosz természetű van s mindég az után vágyik, a mi a másé. Legutóbb Fodor József temetkezési-intézet tulajdonosnál volt alkalmazva, ahol összeszedett egy rakás drága fehérneműt s a fehérneműekkel elpattant. Hanem rá jöttek turpisságára s jelentést tettek az esetről az I-ső kerületi kapitányságnak. Jó kapitányság kezébe került a dolog, ott az utóbbi időben minden tolvajt elfogtak. Elfogták Sándor Borbálát is, akit kihallgatás után átkísértek a kir. ügyészség börtönébe.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Szombat: Czigánybáró, operette.

Vasárnap: Paraszthűség, népszimű.

Előszűleten: Három Kázmér, Rantzauk heverő Torelli.

A kis alamuszi.

Ásítózó padosorok előtt került tegnap este előadásra Bokor József operettje, „A kis alamuszi.“ Maga az előadás a megszokott összességű, jó volt, a komikum, a mely az egész operettet dominálja, még mindig hatott s a közönséget állandóan derűtségekben tartotta.

B. Ruzsinszky Ilona gyönyörűen énekelt s a legtöbb dalát meg kellett ismételnie.

Tiszay játéka természetességével dominálta a helyzetet s diskkrét komikuma most sem tévesztett hatást.

Rózsahegyi Tomja kabinet alakot produkált, Margó Zelma és Galyassy Paula kitűnők voltak.

Nyilassy, Krémer, ifjú Németh és Vank Pista, a ki csak beugrott, szintén jók voltak. —d.

Vidék.

— **Egy tanítónő regénye.** Dáskál János erdőhegyi román tanítónak 18 éves szép leányát Máriát megválasztották Kurakéran tanítónőnek. A csinos, fiatal leány elfoglalta állását s végezte kötelességét. Azonban az egyik tanítónak szemet szurt a magányosan lakó leány s a bizalmas, kollégiális érintkezésnek — csábítás lett a vége. Alig egy év telt el s a fiatal tanítónőre az a szörnyű vád szakadt, hogy megölte újszülött gyermekét, a melyben neki édes anyja Dáskál Jánosné is segített. E miatt még szeptember elején elfogták a tanítónőt is, meg az édes anyját s megindult a vizsgálat a legszélesebb mederben, hogy a bűnösök elvegyék méltó büntetésüket. Az anya és megfélemedezett leánya váltig hangoztatták hogy a gyermekölésben nincs részük, abban közre nem működtek, mert az ártatlan teremtés a benem számítható helyzetnek lett áldozata. Védekezésüket az aradi törvényszék orvosai is támogatják s midőn ez nem mentette meg őket a vizsgálati fogságnak keserveitől, akkor ügyük sorsát rábízták dr. Barabás Béla ügyvéd országgyűlési képviselőre, a ki igyekezett rajta, hogy a vádolt anya és leánya a fogságból szabaduljon. Az aradi törvényszék, nehogy mulasztás terhelje, az ügyészség indítványához képest az iratokat felküldötte felülvéleményezés végett Budapestre az igazságügyi orvosi tanácshoz, a mely sürgetésre csakhamor visszaküldötte az összes iratokat. nemcsak igazolva az orvosoknak helyes véleményét, de alaposan mutatja ki a vádoltak ártatlanságát. Ennek következtében a törvényszék végtárgyalás nélkül, a további büntetési eljárást beszüntette s a tanítónőt és édes anyját, tegnap délelőtt szabadon bocsájtották.

— József főherceg ezredének jubileuma. Nagyváradról táviratozza levelezőnk, hogy az odaváló József ezred tisztikara tegnap ünnepelte tulajdonosának, József főhercegnek 40 éves ezredtulajdonosi jubileumát. Az ezred összes tisztjei bankettre gyűltek össze és lelkesedéssel hallgatták végig Konja Sándor ezredes szép áldomását, amelyet az ezred jubiléus tulajdonosára, József főhercegre mondott. — Az ünnepeltet táviratban is üdvözölték, amelyre szíves hangú köszönő válasz érkezett az ezredhez.

Különfélék.

+ A bratkoviczi huszárok. A múlt év júniusának 25-ikén érkezett egy leMBERGI távirat, amely azt a rettenetes hírt hozta, hogy a közül a huszonhat huszár közül, aki agyonvagdalta annak idején az embertelenségéről nevezetes Diószeghy őrmestert, tizenhárom kivégezték Bratkoviczban. A borzasztó hír felháborította az egész közvéleményt, szerencsére azonban bebizonyult, hogy nem igaz. A katonai körök titkolózásai volt az oka az egész izgalomnak s a huszonhat huszár még most is vizsgálati fogságban várja büntetését. Azóta sok fázison ment keresztül a szerencsétlen bratkoviczei magyar fiúk ügye; de a lapudósítók jóformán csak a találgatásra voltak utalva, minthogy a przemysli várból semmi pozitív tény nem jutott ki a polgárság közé arról, hogy mi történt a huszárokkal. Ma a huszonhat bratkoviczei huszár bűnügyében már a legfelsőbb katonai bíróság is ítél. Az ítélet az, hogy két főzinkost balátra ítélték, a többi pedig felmentették, a mi valószínűleg annyit jelent csak, hogy a halálbüntetés alól mentették fel őket s csak fogsággal sújtották vétségükért.

+ Őriási bányászstrájk. A szénbányászok strájkja Kaiwinban nagy mérvet öltött. A Hohenegger tárnán kívül, a hol a munkások 25 százaléka munkába állott, az összes tárnák szünetelnek. A rend és biztonság fentartására minden intézkedést megtettek. Komolyabb zavargások nem fordultak elő, azonban a strájkoló munkások a csendőröket és a nem strájkoló munkásokat kigunyolták és tegnap este Orleansban a telefon kezelőket inzultálták. Holnapról kezdve a közönséges vendégeket 7 órakor, a jobbakat pedig 10 órakor este kell bezárni. A telefonállomásokon állandó éjjeli szolgálat van.

+ Miniszter a börtönben. Párisban nem sokára várják Baihaut volt közmunkaügyi miniszter megkegyelmezését. Baihaut, a ki egyike volt a Panama-ügy főalakjainak s a ki 1893. márczius 21-én ítélték el öt évi egyes börtönre, a legszánalmasabb állapotban van. Keveset eszik és egész napokon keresztül sir. Felesége, a ki megindítan ragaszkodik hozzá, mindennap meglátogatja. Kiszabadulása után Baihaut el akarja hagyni Franciaországot s valamelyik gyarmatosító társaságnál vállal mérnöki állást.

+ Szegedi fiu a szultán udvarában. Konstantinápolyból folyamodás érkezett a minap a belügyminisztériumhoz, — amelyben egy Szarvasy Károly (nevű fiatalember utlevelet kér magának, hogy Szegeden keresztül Budapestre jöhessen. Célja az említett fiatalembernek, hogy itt az orvosi doktorátust magának megszerezze, azután pedig újra vissza menjen mostani hazájába, a szultán városába. A különös utlevélkéretnék és doktorátus-szerzésnek meglehetősen regényes előzménye van, amely ott kezdődik, amikor a fiatal Szarvasy Károly Szegedről tizenhat éves korában sok viszonyosság után Törökországba vándorolt és ott mint önkéntes, csakhamar beállt a szultán lovasezredébe. Az atléta természetű gyermek idők multán csasz, vagyis altiszt lett ezredében, azután pedig, miután magának a szultánnak is megtetszett egy hadgyakorlaton a Jildiz-kioszk ura a maga testőrének választotta. A szegedi fiúnak jobban kezdett men-

ni a dolga, — s mint testőr szabad idejében orvosi tudományokkal foglalkozott, — most pedig, hogy annyira előrehaladt tanulmányában, hogy már csak diplomájának megszerzése van hátra, haza akar jönni, hogy a budapesti egyetemen szerezze meg magának az orvosi oklevelet. Együttal azt is kérte, hogy amíg Budapestre szigorlatát leteszi, azalatt szegedi állampolgárnak tekintsék. Ezt a kérelmét azonban nehéz volt teljesíteni, mert a kivándorlási törvény értelmében tíz évi nemjelentkezés után elvesztette magyar állampolgárságát, amelytől különben megfosztja egymaga az a tény is, hogy a szultán udvarának szolgálatába lépett. Az utlevélre vonatkozólag a belügyminisztériumtól Szeged városához érkezett leiratot a városi tanács a szegedi alkaptálynak adta ki elintézésre.

Mozaik.

× Telefon a hadi szolgálatban. Egy francia kapitány új szerkezetű telefonkészüléket talált föl, mely nagyon könnyű, praktikus, tartós és hadi célokra föltötte alkalmas. A készüléket egyszerűen egy katona hátára csatolják, a vezetéket könnyű, hajlékony, olesó rézbeburkolt sodrony képezi. Az a katona, a kinek a hátán a készülék van, kezében tekereset tart, melyről minden lépésnél egy darab drót tekerődik le. A visszavezető sodrony az oldalfegyverrel áll összekötésbe, melyet a telefonkészülék használata közben egyszerűen a földbe tűznek.

Az élet egyik elagyott zugából
Nézem — távol lebegő alakod.
Egykor nekem nyílt arczod szép virága.
Most már csak emlék, a mi rám ragyog.

Körülvesz a dícsőség és a pompa
És te ezek közt jól érzed magad,
Míg én könnyezve nézek, tapol a világ,
Oh boldog zaj! oh édes kábulat!

A nőnek száz ok kell, hogy szeressen
benünket és elég egy, hogy megcsaljon.

A leány az ábránd, az asszony a valóság.

Egy rózsát kértem tőle
De ő nem adta át
S magamra hagyva büszkén,
Nevetve ment tovább.

S nyílt bár ezer virág is
Körültem szerteszét,
— Oly szépet mint e rózsá
Egyet sem lehetek.

A legérdekesebb regényeket a női szemekben olvashatjuk s minden egyes pillantásuk azt jelenti — folytatása következik.

Angolosan.

Egy ur belép a coupée-ba, melyben egy hölgyecske egyedül ül.

— Akar nőmmé lenni? — kérdi az uri ember angol hidegvérrel.

— Nem; — feleli a hölgyecske határozottan.

— Wery-well! Akkor veszély nélkül utazhatunk egyedül.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

Debreczen, február 28.

Készáru lanyha.

Őszi buza	7.10—7.12.
Tavaszi buza	6.79—6.81.
Őszi rozs	5.91—5.93.
Tavaszi rozs	6.29—6.31.
Őszi zab	— — —
Tavaszi zab	5.92—5.94.
Május juniusi tengeri határidőre	4.29—4.30.

Sertéspiacz. Budapest-Kőbánya 1895. febr. 28.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronkint 400 klgron felüli sulyban (56 krtól 57 krig. Közép (páronkint 300 400 kgr. sulyban) — 54. — krtól 57. — krig. Fialat nehéz (páronként 320 klgron fe-

lül sulyban) — 54 krtól 55. — krig. Fialat közép (páronként 251 320 klgr. sulyban) — 54 krtól 55. — krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felülisulyban) — krtól — krig. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyb.) — krtól — krig. Könnyű páronként 220 klgrig terjedő sulyban — krtól — krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgr. felüli sulyban) — 56 krtól 57. — krig. Közép (páronként 220—260 klgr. sulyban) — 56. — krtól 57. — krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) — 55. — krtól 56 krig.

Sertés létszám: 1896. évi február hó 25. napján volt készletben 24237 darab, 1895. évi február hó 26. napján felhajtattott — drb. 1895 febr. hó 26. napján elszállított 622 drb. 1895. febr. hó 27. napjára maradt készletben 23615 drb. Hízottsertés forgalom változatlan.

CSARNOK.

A halótárs.

Irtá: Myskovszky Ernő.

I.
— Igen, grófnő, érdekében mindent megfokok tenni! — mondá XIV. Károly, Svéd és Norvégia hatalmas királya, leereszköden az audenciára jelentkezett fiatal Alström grófnőhöz.

1820 at irtak XIV. Károly szerencsésének és hatalmának tetőpontján állott. Az erőteljes és virágzó férfikorban levő fejedelem büszkén és méltóságteljesen állott a szvéd grófnő előtt, ki az udvari etiquette szerint félig meghajolva mindamiellett kaczer mosolylyal az uralkodó előtt állva, kérelmét előadta. Kérése abból állott, hogy vén, beteges és felette zsarnoki önkényvel uralkodó férjétől való elválását a király egy szavával eszközölje.

— Igen grófnő, érdekét szem előtt fogom tartani. Habár én nagyon szeretem, ha mindenki saját kötelességét teljesíti; a katona a harcztéren ép úgy, mint a nő a háztartásban; mindamiellett legyen meggyőződve, hogy minden telhetet el fogok követni kívánatának teljesítésére, — ismétlé a király hidegen.

— De Felség! . . .
— Isten önnel Alström grófnő! — mondá röviden, udvarias főhajással s az elbocsátást jelentő kézfintés után büszke mozdulattal támaszkodott a roccoco márványasztalhoz, melyen a kértvények feküdtek. A haragtól sápadtan hájtotta meg magát a grófnő s felindulva sietett ki a palotából.

— Ostoba! — mondá megveő hangon, mialatt brüsszeli czipkáját idegesen szakgatta.

— És ez még királynak nevezi magát, ez a polgári származású dölyfös paraszt! . . . Hiszen mit is követelhetünk olyan embertől, ki Pau-ban született s azt a ronda kis fészket vallja szülőhelyének, hol a községtanács dél-előt ülést tart, délután pedig a marhacsordát hajtja a mezőre, mint azt Dunanan vicomte unoköcsémét hallottam. Egy szinpadi hercege, a vándnrkómédiások arroganciájával . . . Hah! — S dühében véresre harapta ajkait, hintójának bársony ülésén ülve megtorlásra gondolt.

Utánna Söderland herceg lépett a király elé. A herceg az ország legrégebbi nemese és a Svéd birodalom leggazdagabb főura volt. Igazságot és elégtételt jött kérni a királytól; igazságtalanságot követek el vele szemben, midőn a legutóbbi királyi menetben a felség után nem ő foglalta el az első helyet, mint születése és rangja megkövetelték, hanem Güttenburg hercegminiszter, ki nálánál tíz össel számolt kevesebbet. O neki, Söderland hercegének, a birodalom első hercegének, több tengerszéli város grófjának s b. a harmadik helylyel kellett baénnie.

XIV. Károly mozdulatlanul hallgatta végig a herceg szavait,

— Herceg, figyelmeztetem, hogy az én határozott akaratom volt, hogy a miniszter hintója közvetlenül közelemben legyen.

— Fel
— kórdé a
hangon. —
adta ki felső

— Min
czeg . . . Je
rály nem ta
kevésbé pe
mesteri állá
és szigoru szab
teben herce
ily esetben
önnel Söder
A herc
lenére, azon
mozdulatána
haragtól hal

— Mil
czeg fogait
— Pályam
parvenut me
még szent I
és alázatos
ily sértő m
hogy keresz
számodra a
ideje. Bárcs
hogy egy
állnék s k
ról! . . .

A herc
gédé egy ör
umberger ne
— Mi
— kerdé a
mozdulattal,
természetét.

— Hát
cselék is to
— Igen
skjöldi ütkö
véresebb tu
mint invalu
könyörög.

XIV. I
szavait nem
vényét szem

— Sch
ger? . . . I
nevet! Meg
futotta át.

— Bej
csa. Azonb
már távozó

— Ki
holnap foly
fő s alá sé
parancsra v
— Mer
bárányozó
a francia I
s ha őt m
halászbám
szó nélkül.

A Gön
démia palotáj
Nyilvár
van hétfőn sz
Muzeu
ként d. e. 10-
Famun
iskolai műhely
csoport. Szerd
M á r c
kában.

Az „Ar
estély van: h
A Hung
és vasárnapo
zenekara.

Az „Ar
tenkint a Mag
zenekara felv
Az „An
testverek, pén
játézanak.

A „Mar
u. 1/6—1/9 ó
tonazenekar.

A Cors
sárnap Récz k
zeneestélyeket

SCHWARZ MÁRTON

Ingatlan- és Jelzálog-kölcsön

KÖZVETÍTŐ IRODÁJA

DEBRECZEN, Széchenyi-utca 1813.

Földbirtokok, házak, erdők, tanyák,
kaszálók és szőlőskertek vétele, el-
adása és haszonbérbe adása

a leggyorsabban eszközölnetnek.

Jelzálog-kölcsönök

házakra és földbirtokokra 32 és 42
évi törlesztésre, kedvező törlesztési
feltételek mellett, gyorsan, pontosan
és diskreczió mellett eszközölnetnek.

Lakások kiadása
eszközölnetik.

Beiratások és felvilágosítások dijta-
lanul eszközölnetnek.

Dijak csak az ügyetek sikeres lebonyolítása után fizetendők.

Vidéki levelekre azonnali válasz adatik.